

LÖVÉTEI KIÁLTÓ

X. évfolyam, 1. szám

Ára : 1 lej

2009. JANUÁR

Gazdag Erzsi:

Január

Január, január
Mindig hócsizmában jár
Jégbajusza, jégkabátja
Zúzmarára a jóbarátja.

Január, január
Palotája nyitva
Jégtükörű padlóján
Korcsolyázik fiú, lány.

Áll a tánc, áll a bál
Kicsi szánkó csengve száll
Meg sem áll tán tavaszig
Mindaddig, míg havazik.

2009

A rómaiak MMIX-ként írnák ezt az évet. Ez így valami szűkre szabott bőséget sugall, hisz az M egy viszonylag karcsú méret a ruhában is, az X pedig egymagában nem sokat jelent. Hasonló méretben látja a bőséget az összes elemző, aki az eljövendő gazdasági kilátásokat taglalja: 2009 világszerte a válság éve lesz. Azazhogy mégsem világszerte, mert például a kínaiaknál 2009 a bivaly éve (a válság valószínűleg ott úgy jelentkezik, hogy a bivaly a megszokott XXL mérete helyett most legfennebb M-es).

Magyarországon a vetési varjú az év egyik madara. Lövétén, ha állattal kellene összehozni az idei évet, talán a szamarat kellene választanunk. Azt a szamarat, ami -mondják- a türelem, béketűrés, bölcsesség jelképe. Ezekre az erényekre feltétlenül szükségünk lesz például akkor, amikor majd a sártengerből kiemelkedve porfelhőbe kényszerülünk burkolózni.

Csak egy év múlva visszatekintve, bánkódva ne mondanánk: találóbb lett volna a rákot választani. Mert lám a néhány éves reménykedés után addig beszéltünk a fejlődésről, itthon maradásról, hazatelepítésről, hogy jött ez a válság, és minden reményt visszajuttatott az elérhetetlen messzeségbe. Mert oda jutottunk a nagy lendülettől, ahol egyszer már voltunk. És sokan azon gondolkodunk, hogy mihez kellene itthon kezdeni ahhoz, hogy a rákunk ne menjen a varjú vetésébe.

Mag István

Életpéldájukba kapaszkodva bizalommal

Gondolom, nem hiúság, ha a magam egyszerű elképzelésében teljesen zsúfolva látom a szülőfalunkat vizsgáló Kisboldogasszony templomunkat az év folyamán, különösen néhány ünnep alkalmával.

Ide soroljuk azt a napot is, amikor minden hívó ember hitétől és lelkiismeretétől vezérelve hálaadásra indul az év utolsó napjának utolsó óráiban. Ilyenkor az ember lelkében visszapereg az eltelt esztendő örömeivel, megpróbáltatásaival, majd előre is nézünk, lehet egy kissé szorongva, hogy vajon mit tartogat számunkra az új esztendő. Sokszor felteszik a kérdést, hogy mi a legnagyobb öröm, legnagyobb ajándék karácsonykor, és lám, ebben az elanyagiasodott világban egyre többen vallják: a legnagyobb érték a hit, a szeretet, és ez együtt megvan a karácsonyfát körbeálló székely családok körében, ahol szülő, nagyszülő, gyermek, unoka lehajol a betlehemi jászolhoz, és boldog, mert a család láncszeme összekovácsolja őket.

Aztán a pap bácsi elhossa házukba a Szent Keresztet, az ajtónkra egy új évszám kerül, és az ember elgondolkodik, milyen különösebb dolgokat tud az új évszámhoz csatolni. Szülőfalunk hagyományai szerint ilyenkor tartják a kortárstalálkozókat, amelynek fő célja hálát adni a jóistennek a tőle kapott kegyelmekért, és ötévente elbeszélgetni embertársainkkal, kortársainkkal.

folytatás az 5. oldalon

Jegyzőkönyv

a 2008. december 29-én tartott tanácsgyűlésről

A gyűlésen jelen van 9 testületi tag, jelen van Tordai Árpád, Hargita megye tanácsának képviselője.

A gyűlés napirendi pontjait a gyűlésvezető elnök, Györgylőrincz Ernő ismertette az alábbiak szerint:

- előterjesztés a 2009-es évre a bérleti díjak jóváhagyására vonatkozóan,

- előterjesztés a községi legelőn történő felújítási munkálatok közhasznúvá nyilvánításának jóváhagyására vonatkozó 38/2008-as számú határozat módosítására vonatkozóan,

-kérések és más problémák megvitatása, jóváhagyása.

A napirendi pontok elfogadása előtt a polgármester javasolja, hogy a napirendi pontok ismertetése és megvitatása előtt Tordai Árpád, megyei tanácsos úr röviden ismertesse a megyei tanács féléves tevékenységét.

A tanácsos úr ismertette a megyei tanács összetételét, valamint ismertette, hogy két nagy méretű munkálat elindítása van folyamatban: a 132-es, valamint a 131-es megyei utak modernizálása.

Javasolja, hogy minél nagyobb hangsúlyt kell fektetni a pályázatokra, kutatni a pályázási lehetőségeket, segítséget kérni a megyei tanácstól a pályázatok összeállításánál, és ha olyan lehetőségek adódnak, akkor társulni más önkormányzatokkal vagy akár a megyei tanáccsal.

A polgármesternek közli, hogy Lövete községnek a villamosítás bővítésére letett kérése nem került az újonnan megválasztott megyei tanácshoz megvitatásra és jóváhagyásra.

Meglátása szerint gondok vannak a község területén megkezdett kanalizálási munkálatoknál, javasolja a jobb és több odafigyelést és ellenőrzést a munkálatok végzésénél.

Még egy javaslata van, hogy a község területén történő munkálatoknál előnyben részesíteni a helyi kisebb cégeket.

Ezzel kapcsolatosan felvetődött a kérdés, hogy erre ad-e lehetőséget, megengedi-e a közbeszerzési törvény. A tanácsos úr véleménye szerint igen, de a törvényes előírások szerint nem lehet figyelembe venni ezeket.

Az iskola igazgatónöje kérdést intézett a tanácsos úrhoz azal kapcsolatosan, hogy az iskola, óvoda, napközi építési programban Lövete elsők között letett igénylésére semmi visszajelzés nincs, ellenben az építkezések Csík és Gyergyó vidékén már megkezdődtek.

A tanácsos úr válasza: a megyei tanfelügyelőségeknél kell érdeklődni, de javasolja, hogy fel kell újítani a kérést vagy újat kell letenni, ugyanakkor a tanácsos úr megígérte, hogy utána fog nézni ennek a dolognak.

Kérdés hangzott el a Leeder program kialakításával kapcsolatosan, éspedig hogy a program 2009-ben elindul-e, és hogy a megyei tanács fogja-e koordonálni.

A polgármester ezzel kapcsolatosan elmondja, hogy ez év folyamán főleg augusztus-szeptemberben nagyon be volt indulva ez a program, legalábbis térség szinten, de most le van lassulva az egész folyamat.

A polgármester úr elmondja, hogy ismerve a gazdasági helyzetet tudjuk, hogy az elkövetkező évben szűkebb pénzelések miatt a pályázatokra jobban oda kell figyelni, azt is tudjuk, hogy nagyon szaporodnak a konzulens cégek, akik felvállalják a pályázatok elkészítését.

Kérdés az, hogy a megyei tanácsnak van-e szakcsoportja, hogy besegítsen a pályázatok előkészítésébe és megírásába.

A tanácsos úr válasza az, hogy van, és hogy az elnök úr ki akarja minél előbb alakítani, fejleszteni az információs rendszert, amelyen fogják közölni a kiírásokat és pályázati lehetőségeket.

A tanácsos úr felé több kérdés nem lévén, megköszöni a meghívást, és bármikor szívesen eleget tesz a meghívásnak, és re-

méli, hogy közösen tudunk tenni a térség fejlesztéséért és előrehaladásáért.

Mindenkinek boldog új évet kíván.

1.) Az első napirendi pont keretén belül a polgármester ismerteti az előterjesztést a község tulajdonában levő épületek és területek bérbeadásából származó bérleti díjak 2009-es évre való megállapítására vonatkozóan.

A napirendi pont ismertetése után javaslat hangzott el, hogy a helybéli bérlők kedvezményben részesüljenek, és 9 igen szavazattal az alábbi bérek voltak jóváhagyva:

- Postahivatal	200 lej/hónap
- Gyógyszerpont	240 lej/hónap
- Telefonközpont	150 lej/hónap
- Kábeltelevízió-központ	150 lej/hónap
- Hortenzia kft.	144 lej/hónap
- Malom (középszegei)	80 lej/hónap

2.) A második napirendi pont keretén belül a polgármester ismertette az előterjesztést a községi legelőn történő felújítási munkálatok közhasznúvá nyilvánításának jóváhagyására vonatkozó 38/2008-as számú határozatok módosítására vonatkozóan.

A fenti határozat módosítása abban áll, hogy a munkálat kivitelezése alatt a területet át kell adni a kivitelezőnek, és a munkálat elvégzése után visszakerül a tulajdonba.

A határozat módosítását 9 igen szavazattal megszavazták, jóváhagyták.

3.) A harmadik napirendi pont keretén belül kérdés tevődött fel, hogy Pósfaluban vannak olyan személyek, akik igényelnék a szociális konyha szolgáltatásait, ha meg lehetne oldani a házhoz szállítást.

A polgármester válasza, hogy a Caritas-szal együttesen próbáljuk a probléma megoldását.

Az előző gyűléseken felvetődött a Magyar Polgári Párt által kezdeményezett ösztöndíjalap létrehozásának problémája. Kérdés az, hogy minden egyes testületi tag politikai hovatartozásra való tekintet nélkül hajlandó-e a gyűléseken való részvétel után járó díjból hozzájárulni az ösztöndíjalap létrehozásához, mert akkor ezt az alapot a testület hozná létre, és ha nem, akkor fizikai személyként fogják a Magyar Polgári Párt színeiben megválasztott testületi tagok létrehozni. A testületi tagok döntsék el, és jelentsék szándékukat.

Ügyszintén felvetődött Székelyföld Autonómiája létrehozására kiírandó népszavazás (referendum) jóváhagyása is. Már több helységeben a testületek jóváhagyták a népszavazás kiírását, megtudva a prefektusi hivatalok ezzel kapcsolatos visszajelzéseit, javasolni fogják az autonómia létrehozására vonatkozó népszavazás kiírásának jóváhagyását.

A polgármester ismerteti, hogy a 2008-as év nem volt egy könnyű év, amellet, hogy a választások éve volt, pénzügyi vonalon is nagyon sok feladat volt, mivel rekord nagyságú beruházásokat kellett elindítani, a költségvetés majdnem 40%-a beruházásra fordítódott. Január folyamán, amikor már meglesz a 2008-as év beszámolója, akkor pontosan tudni fogjuk, hogy mire mennyit költöttünk, és akkor egy népgyűlést fogunk összehívni, ahol a lakossággal ismertetni fogjuk a 2008-as év tevékenységét és a 2009-es évre vonatkozó elképzeléseket és terveket.

Befejezésül kíván minden jelenlevőnek boldog új évet és bölcsességet az új évben.

Több téma nem lévén a gyűlés munkálatait bezárják.

Lövete, 2008. december 29.

Gyűlésvezető elnök,
Györgylőrincz Ernő

Jegyző,
Miklós Ida

A 2009-es évre megállapított helyi adók és illetékek

Lövete község helyi tanácsa a 14/2008-as határozat alapján a helyi adókat és illetékeket a következőképpen hagyta jóvá a 2009-es évre.

Épületadó fizikai személyek esetén: 0,1% a biztosítási értéknek megfelelően.

Épületek biztosítási értéke - fizikai személyeknél:

Lakóházak: Betonból, kőből és téglából épült: 397 lej/m²

Fából, égetetlen téglából épült: 114 lej/m²

Melléképületek: Téglából épült: 102 lej/m²

Fából, égetetlen téglából épült: 45 lej/m²

Belterület utáni illeték ('A' besorolási övezet)

Udvar: 636 lej/ha

Szántó: 20 lej/ha

Legelő-Kaszáló: 15 lej/ha

Szőlős: 33 lej/ha

Gyümölcsös: 38 lej/ha

Erdő: 20 lej/ha

Víz borította terület: 11 lej/ha

Terméketlen terület: 0 lej/ha

Külterület utáni illeték ('D' besorolási övezet)

Udvar: 16 lej/ha

Szántó: 30 lej/ha

Legelő-Kaszáló: 14 lej/ha

Szőlős: 34 lej/ha

Gyümölcsös: 34 lej/ha

Erdő: 6 lej/ha

Halászati terület: 18 lej/ha

Nem halászati célra használt víz borította terület: 1 lej/ha

Terméketlen terület: 0 lej/ha

Azok a személyek, akik folyó év március 31-ig teljes egészében kifizetik az adójukat, épületadónál, területadónál és autódadónál 10% kedvezményben részesülhetnek.

Épületadók - jogi személyeknél:

a) újraértékelés esetén a leltárértéknek megfelelően 1%,

b) ha nem volt újraértékelve az elmúlt 3 évben, a leltárértéknek megfelelően 5%.

Jármúadók és illetékek:

Motorkerékpárok, robogók, személyautók 1600 cm³ alatt: 7 lej/200cm³

Személyautók 1601- 2000 cm³ között : 15 lej/200cm³

Személyautók 2001- 2600 cm³ között: 30 lej/200cm³

Személyautók 2601-3000 cm³ között: 60 lej/200cm³

Személyautók: 3001 cm³ felett: 120 lej/200cm³

Autóbuszok, mikrobuszok: 20 lej/200cm³

Más autók (12 tonnáig), valamint a Romániában

gyártott terepjáró személyautók : 25 lej/200cm³

Közúti traktorok: 15 lej/200 cm³

Utánfutók: 1 tonnáig: 7 lej/év

1-3 tonnáig: 24 lej/év

3- 5 tonnáig : 37 lej/év

5 tonna felett: 46 lej/év

Más adók és illetékek:

Urbanisztikai illetékek

150 m² -ig: 2 lei

151-250 m² -ig: 3 lei

250-500 m² -ig: 4 lei

500-750 m² -ig: 4 lei

750-1000 m² -ig: 5 lei

1000 m² felett 5+0,005 lej minden 1000 feletti m² -re.

- Geotechnikai, topográfiai feltáró munkálatoknál végzett fúrások után, külszíni kitermelésnél, földgáz- és kőolajszondáknál, valamint más kitermelésnél szükséges engedélyek: 7 lej/m²

- Sátortáborok, kempingek szervezéséhez szükséges építkezések, bódék építési engedélye: 6 lej/m².

- Víz, szennyvízcsatorna, gáz, távfűtés, villany és telefon bekötési engedélye: 9 lej.

- Urbanisztikai és területrendészeti véleményezés: 11 lej.

- Utca és címjegyzék bizonyítvány: 7 lej.

- Működési engedély: 14 lej.

- Kataszteri tervmásolatok: 23 lej.

- Termelési engedély kiadása: 30 lej.

- Engedélyek kiadása és évenkénti láttamozása közétkezteségi tevékenység esetén 1000 lej.

- A tevékenység székhelyén kifüggesztett cégtábla utáni illeték: 23 lej/m² /év.

- Hirdetési illeték: 17 lej/m² /év.

- Előadás utáni illeték: - videó: 1 lej, diszkó: 2 lej.

- Közterületek használata (parkolás): 1 lej/nap.

- Gépek, eszközök illetéke, amelyekkel jövedelmet valószínűsítenek meg: 26 lej/év.

- Lassú járművek: 11 lej/jármű/év.

A 15/2008-as határozattal a szolgáltatások utáni illetékeket, valamint más illetékeket állapított meg a helyi tanács

- Tűzoltó illeték: 3 lej/család

- Községfejlesztési illeték: 5 lej/család

- Szemétszállítási illeték: 7 lej/család

- Kereskedelmi egységek szemétszállítási illetéke: 8 lej/hó/munkapont

- Közterületek bérelése mezőgazdasági célra: 10 lej/ár/év

-El nem végzett közmunka értéke (fizikai sz.): 25 lej/ év

-El nem végzett közmunka értéke (jogi sz.): 35 lej/év

Éjjeliőrség-díj: 30 lej/család

Piacilletékek:

- Szekér és személygépkocsiról: 3 lej/nap

- Kisteherautóról (2 tonnáig) és ARO-ról : 5 lej/nap

- Tehergépkocsiról és traktorról: 25 lej/nap

- Asztalok használatáért : 5 lej m²/nap

- Házzól házra való eladás esetén : 15 lej/nap

- Hidmérlegen való mérés: 2 lej/mérés

Kultúrotthon használatáért fizetendő teremdíjak:

- Lakodalom: 150 lej

- Kortársi találkozó: 150 lej

- Tor: 50 lej

- Elárusítás esetén: 50 lej

- Szilveszter: 200 lej

- Más alkalmak: 100 lej

- Edényhasználat:

- Lakodalom alkalmával: 40 lej/100 darab

- Tor alkalmával: 20 lej/100 darab

- Más alkalmak: 30 lej/100 darab

-betonkavaró használata: 40 lej/nap

-kotrógép használata: 50 lej/óra

-xerox, nyomtatás és fax: 2 lej/oldal

-kirulysarki tábor bérlete: 10 lej/személy/nap

-tömbház bérleti díja: 20 lej/személy/nap

-könyvtárba való beiratkozás: 1 lej/személy

Lövéte legrégibb keresztje

Ma már az öregek közül is csak kevesen tudják, hogy egykoron falunk régi temploma Sópástyán, a sóskút szomszédságában emelkedő ún. Kiáltó-dombon állott. A ma gyümölcsösként használt (Mag Imre, Bálint István, Orbán Árpád telkeik mögött) kerthelyiség egyben temető is volt, ahová 1870 - ig temetkezett a falu népe. Ebben az évben nyitották meg ugyanis a ma is használatban levő nagy temetőt, amelynek felszentelési szertartását a lövétei Demeter Endre főesperes végezte. A régi temető helyét pedig a későbbiekben fölparcellázták, azaz telkesítették.

Lövéte lebontott középkori templomának temetőjében áll még ma is az a nyolcszögre faragott lábazattal rendelkező, zömök, arányaiban kissé furcsa, rövid kereszt szárú kőkereszt, amely alighanem a legrégebbi a Kis-Homoród mentén vagy talán az egész Udvarhelyszéken. Nehezen olvasható, felszínesen, nem kiforrott mesterkézre utaló feliratának olvasata véleményünk szerint a következő: † ITT FE[KSZIK?] az ISTE[N]BEN EL [H]JOLTT PETER JAnos 15808 [1588?].

A kőkereszt ezek szerint a XVI. század második felében "állíttatott" volna. Mivel sem a felirat helyességében, sem az évszám pontos feloldásában nem vagyunk teljesen bizonyosak, és megfelelő analógiákkal sem rendelkezünk, ezért a kérdést a szakma számára továbbra is nyitottnak tekintjük. Egyben azonban bizonyosak lehetünk még akkor is, ha a dátumot 1808-nak olvassuk, és pedig abban, hogy itt Lövéte legrégibb keresztjével van dolgunk...

Mihály János

Itt van számomra az a hely

Eltűnt belőlem a gyermek,
Elsurrant, tovaszállt,
Én mégis sietve-kapkodva az időt,
Hogy még bennem élt, néha eljátszanám.

Járnám még az ösvények,
Szűk utcák friss porát.
De már arcomba fújja a szél
Egy hosszú út durva homokát.

Ha majd eljön a pillanat,
S indulnom kell, ki tudja hová,
A végtelen út azért nem szakít el tőletek,
Mert lélekben veletek, itt élek tovább.

Hisz itt van számomra az a hely,
Mely bárholnan mindig visszavár,
És lehet akár jó vagy goromba sorsom is,
Itt ölel szívére apám és jó anyám.

Bencze Edith

Könyvajánló

"Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy álom. Egy álom arról, hogy a mese mindig része lesz az életnek; hogy a közös mesélés elmossa az emberek közötti határokat. ... A mesék végtelen óceánja gyöngyszemeket gördített felénk Los Angelesztől Debrecenig, a Vajdaságtól Erdélyig, Győrtől Vaskúton át Miskolcig. ... Remélem, hogy évtizedek múltán is büszkeséggel tölti majd el az írókat és rajzolókat, hogy beteljesítettek egy álmot! ... "

Ezek a gondolatok állnak "Az én mesém" című mesekönyvnek a borítólapján, amely a 2007. és 2008. évi Mesefesztivál pályázataira beérkezett mesékből és rajzokból válogatódott össze.

Mint ahogy a fenti sorokból kiderült, a világ minden részén élő magyarok meséiből állt össze ez a kiadvány, ami igazán tartalmas, tanulságos és szórakoztató meséket tartalmaz, és amelyet kedves kis gyerekrajzok díszítenek. De mindezek mellett azért érdekes számunkra, mert ennek a könyvnek a tartalmát egy lövétei személy, Bencze Edith meséje is gazdagítja, akinek az írása elnyerte a zsűritagok, valamint a szavazók tetszését.

Edit adományának köszönhetően most már ez a könyv is kikölcsönözhető a községi könyvtárból.

A.K.

Mezőgazdasági vadkárók

A földtörvény alkalmazása óta jelentős probléma a vadkár. Országos és megyei szinten az amúgy sem könnyű helyzetben levő gazdák mindennapjait keserítik meg a vadak, és veszik el a kedvüket a föld megművelésétől.

Az agrárium összefoglaló, széles termelési kört átfogó fogalom. Még akkor is sokszínű és többcélú tevékenységet takar, ha a témánk jellegéből adódóan ezt leszűkítjük a növénytermesztés önmagában is nagy területére. A szántóföldi növénytermesztés hagyományos kultúrnövényeinek termesztésén túl ide tartozóak a kertészeti kultúrák, a gyümölcsösök, az ültetvények és egyéb célú növénytermesztések. A szabad területen élő állatfajok - és közöttük a vadászhatóak, tehát a vadfajok - életmódjukból adódóan e növénytermesztések területén élnek, táplálkoznak, közlekednek, nappali vagy éjszakai pihenőhelyeiken tartózkodnak, és mindennek a nyomait maguk mögött hagyják.

Nem ritka, sőt rendszeresnek mondható, hogy ezek a nyomok olyan mértékű változást okoznak a termesztett növényzetben, amelyet a termelő nem tud jelentős veszteség nélkül elviselni, és bekövetkezik a mezőgazdasági vadkár. A mezőgazdasági vadkár megjelenési formáját, mértékét és a veszteség értékét több tényező befolyásolja. A kárforma, a károsítás képe meghatározó módon függ a kárt okozó vadfaj táplálkozási sajátosságaitól. A kérődző nagyvadaink legelik, rágják a tápláléknak alkalmas növényi részeket. Ez utóbbiak lehetnek a szántóföldi növények vegetatív részei, mint a szár és levél, azok termései, de ide sorolhatjuk a fás kultúrák, pl. a gyümölcsös ültetvények hajtásait is. A vadisznó főként a termések elfogyasztásával és jellegzetes táplálékkereső tevékenységével, a túrásával okoz érzékeny mezőgazdasági károkat. Az apróvad fajok kárformái közül említésre méltó mértékű lehet a mezei nyúl kertészeti károsítása és a gyümölcsfák kéregrágása.

Befolyásolja a károk megjelenési formáját a károsított mezőgazdasági kultúra, illetve tábla erdőhöz, vízhez viszonyított fekvése. A vadkárval erősen érintett erdő menti táblák térképe szinte soha nem mondható az egész területre kiterjedően egységesnek - és ez nagymértékben meghatározza a kárbecslés módját -, mivel rendszerint erősebb a kár az erdőhöz közeli szegélyeken. Dombvidéki területeken gyakori a magasabb fekvésben elhelyezkedő erdő és a völgyben található vízfolyás közötti mezőgazdasági kultúra erős károsítása a vízhez látogató vad átjárása folytán. A kárnak kitett növényzet fejlődési állapota természetes meghatározója a kár formájának. A friss kukoricavetéseket túrja a vaddisznó, a kikelt többleveles növény leveleit és csúcsát rágja a szarvas, az erő termést fogyasztja valamennyi nagyvad. Az őszi kalászosokat legeli és tapossa a nagyvad, a szőlő friss hajtását rágja valamennyi kérődzőnk.

A mezőgazdasági vadkár mértékét több esetben jelentősen befolyásolják a tenyészidőszak meteorológiai jellemzői. Közülük kiemelt fontosságot kaphatnak a csapadékviszonyok, amennyiben aszályos időszakban a táplálék vegetációs vízből tudja csak fedezni az emésztéshez szükséges ilyen igényét a vadállomány.

A vadállomány faj összetétele és főleg nagysága evidenciaként jelentkezik a kár mértékében, túltartott és szabályozatlan mennyiségű vadállomány egyes országrészekre jellemző kárgócok kialakulásához vezet.

(folytatjuk)

Török József

Életpéldájukba kapaszkodva bizalommal

folytatás az első oldalról

Az évfordulók között kutatva idézzük fel emlékeztünkben boldog emlékű Márton Áron püspök urat, falunk öt éve elhunyt plébánosát, Tornay Gergelyt és a sokunk által ismert és szeretett alázatos Albert atyát, aki ugyancsak öt éve, 2004-ben hunyt el.

Erdély volt püspökét 70 éve, 1939. február 12-én szentelték püspökké: "Mikor Márton Áron püspök elindult az áldásosztásra, édesanyja és édesapja hozzájárultak és megcsókolták felszentelt kezét. Az egész templom meghatva figyelte a püspököt, aki ősz édesanyjához lehajolt, megcsókolta szülői kezét, és azután megcsókolta apját is." Úgy tartották a nagy püspökről, hogy akit nagy bozontos szemöldöke alól megnézett, azt a nézést az ember soha nem felejtette el.

A bérmutak alkalmával többször járt Lövétén is, akit a székely falunk szívébe zárt. Ha kiránduló csoport kereste fel a nagy püspököt mint népe jó pásztorra fogadta és megajándékozta látogatóit. Élete 84 évének pont a fele, 42 év a püspökség.

Ugyanígy emlékezzünk meg öt éve elhunyt lelkipásztorunkról, aki ugyancsak 42 évet szolgált Lövétén. A gyászjelentőn ez állt:

" NT. Tornay Gergely-Árpád esperes, nyugalmazott plébános.

Nyugdíjba vonulásáig Lövétén szolgált isteni Mesterét és híveit."

Albert atyáról, gondoljuk, elégséges, ha annyit mondunk, a mosolygós tekintetű, gyermekszerető, egyszerű pap, akinek életútját így fogalmazhatnánk meg: Isten tanítása szerint élni és dolgozni az emberekért.

Gondolom, nem tévedünk, amikor elmondjuk róluk, olyan időkben álltak a jóisten és népük szolgálatában, amikor megpróbáltatások sora érte Isten Egyházát.

Emléküket felidézve, életpéldájukat követve bizalommal indulhatunk neki az új esztendőnek kérve Istent, hogy áldása legyen velünk mindig az elkövetkezendőkben.

Lázár Béla

Egészségünk

Csontritkulás

Csontritkulásnak nevezzük a csontok kalciumtartalmának olyan mértékű csökkenését, amelynek következtében a csontok kórosan törékennyé válnak. A csontritkulás önmagában semmilyen tünetet nem okoz, nem is fáj, ezért sokszor csak a következményes csonttörés kapcsán derül fény a csontritkulásra. A csontok ásványianyag-tartalma a kor előrehaladtával egészséges emberben is csökken.

Bizonyos állapotok a csontok kalciumtartalmának igen jelentős, kóros csökkenését, a csontritkulást idézik elő:

- minőségileg nem megfelelő, tejtermékben szegény táplálkozás,
- elégtelen kalciumbevitel,
- a megfelelő kalciumpótlás nélküli szülések és szoptatások,
- a női klimaktériummal járó hirtelen hormonszint-csökkenés,
- az időskorban nagyon gyakori D-vitamin és K-vitamin hiánya, vízhajtó szedése,
- dohányzás, kávé, alkohol, kóla mértéktelen fogyasztása,
- a mozgásszegény életmód.

A gyengült csontszerkezet kis erő behatására is könnyen törik. A legközismertebb a combnyaktörés (főleg időskorban), csigolyatörés, medencecsonttörés, al- és felkartörések, bordatörések, lábközépcsont törések.

A csontritkulás elleni védekezés leghatékonyabb eszköze a megelőzés!!!

Napi kalciumszükséglet korcsoportonként:

- gyermek- és serdülőkorban napi 1000-1200 mg
- felnőttkorban 1000 mg
- terhesség és szoptatás alatt 1500 mg
- időskorban 1500 mg

A legtöbb kalciumot tartalmazó ételek:

- kemény sajt (10dkg = 800-1200mg)
- ömlesztett sajt (10 dkg = 230-700mg)
- dió (202 mg)
- tehéntúró (80-102 mg)
- tej (1 dl = 120mg)
- joghurt, kefir (1dl = 120mg)
- banán (110mg)
- szárazbab (106 mg)
- brokkoli (105 mg)
- narancs (44 mg)
- tojás (40mg)

A csontritkulás megelőzésének és kezelésének alapját a megfelelő mennyiségű kalcium és D-vitamin bevétele jelenti.

Jó tanácsok!

- fogyasszunk napi 5 dl tejet vagy kefirt, joghurtot!
 - fogyasszunk minél több kemény sajtot, túró!
 - együnk elegendő nyers zöldséget, gyümölcsöt!
 - tartózkodjunk naponta egy órát szabad levegőn!
 - mozogjunk intenzíven napi fél órát!
 - ha étrendünkkel nem viszünk be elég kalciumot és D-vitamint, feltétlenül pótolnunk kell különböző kalcium tartalmú gyógyszerekkel, de mindenképp figyeljünk a táplálkozásunkra!
 - mérsékeljük a koffein- és alkoholfogyasztásunkat!
- Mindkettő fokozza a kalcium kiürülését a szervezetünk-ből.

Miklós Emilia

Pedagógiai lexikon

Magányos gyermek

A szülőknek méltán okoz gondot, ha azt tapasztalják, hogy gyermekük magányos, zárkózott, visszahúzódo. Természetesen más és más megítélés alá kerül a gyermek magányossága életkora alapján és aszerint, hogy kivel szemben mutatkozik visszahúzódnak. Már a 2-3 éves gyermeknél feltűnhet a szokásosnál nagyobb félelem az idegenektől, felnőttektől és gyermekektől egyaránt. Ez még megmagyarázható az otthon körülményeivel, a ritkább találkozási alkalmakkal. Vannak általában keveset beszélő, kevésbé közlékeny gyermekek, s ez még nem ad okot aggodalomra. A korral járó jelenség a serdülő elzárkózása szüleitől: ebben a korban lazulnak a családhoz fűződő kötelékek, a gyermekek már saját ügyeiket, titkaikat nem akarják megosztani a felnőttekkel. De ha a gyermek visszahúzódnak a többi gyermektől az óvodában, majd az iskolában is megmarad, akkor már mélyebb okok után kell kutatnunk.

A gyermek zárkózottságának több oka lehet. Esetleg maguk a szülők korlátozzák (vagy kisebb korukban korlátoz-

ták) barátkozási szabadságában, mert féltik a külső rossz hatásoktól. Lehet, hogy valami miatt kisebbségnek (csúnyábbnak, butábbnak, ügyetlenebbnek) érzi magát a többiekénél. Fennállhat az ellenkező ok is: a gyermek korárett, valamely különös tehetsége kiemeli kortársai közül, akikkel nem tudja érdeklődési területét megosztani; azok is különcnek vélik, eltávolodnak tőle.

Magányos lehet a gyermek akkor is, ha a családi élet szomorú titkai nyomják a lelkét és választják el vidám pajtásaitól. Lehet, hogy más titka van, ami miatt büntetudatot érez.

A szülők igyekezzenek rájönni a gyermek visszahúzódnak okára anélkül, hogy kutatnák titkaikat, leskelődnének utána vagy szemrehányásokat tennének. Emelni kell önbecsülésüket, nyíltan beszélni a családi élet bajairól. Más a helyzet a serdülővel szemben, tőle nem követelhetik, hogy minden titkát megossza, hiszen e titkok nem is tartalmuk miatt fontosak, hanem ezzel akarja felnőttiségét megmutatni.

András Magdolna óvónő

Lövétei farsangkor

Lövétei farsangkor, farsangkor
Bemutatunk minden jót, minden jót.
Juliska és Jancsika meg a Mariska
Felöltöznek bohócnak, bohócnak.

Elmennek a buliba, a buliba,
Ottan látnak sok maskarás arcokat,
S hej, a maskara alatt vajon kik vannak?
Megtudjuk, ha levesszük a maszkokat.

Utolsó farsangunk lesz a suliban,
Mivel nekünk el kell menni máshova.
Felvesszük a jelmezeket magunkra,
Vígán táncolunk majd minden
maszkával.

Készítették: VIII. A-s lányok

Kifordított szólások

Amilyen a mosdó, olyan a WC.
Aki korán kel, álmos marad.
Addig jár a korszó a kútra, amíg meg nem unja.
Amit ma megtehetsz, máskor is meg tudod.
Ajándékcsofagnak a belsejét nézd.

Készítették: VIII. A-s lányok

Január 18-án egy kis csapat Farkaslakára indult népdalvetélkedőre. Én is köztük voltam, és bevallom, még én is izgultam egy kicsit a 105 népdalos, versenyző miatt. Udvahely környéki iskolák diákjai mutatták meg tehetségüket. Mint mindig, Béla bácsi tanította az énekeket, igaz, hogy kevés volt az idő, de nekiálltunk, és megtanultuk. Iskolánkat András Andrea, Mihály Andrea, Silye Szidónia, Miklós Andrea, Egyed Réka, György Krisztina, András Róbert, Gábos Emilia, Lázár Hunor, György Krisztina, Mihály Mónika és jómagam képviseltük. Nagyon jó volt a hangulat, énekszóval tértünk haza, de nem üres kézzel, mert elhoztunk három II-ik (Silye Szidónia, András Andrea, Gábos Emilia) és egy III-ik (Orbán Szilárd) díjat.

Márciusban ismét megyünk versenyezni, és remélem, akkor is ilyen jó eredményekkel térünk haza.

Orbán Szilárd
V. B

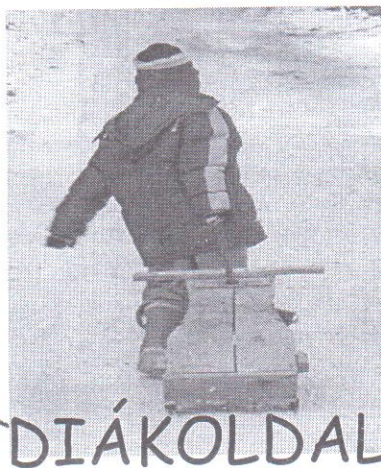
Farsangkor

Ezelőtt, nagyszüleink idejében csoportosan jártak a cukkba. Vittek az ezelőtti guzsalyt, ami egy kifésült kendercsomóból állott. Ezt esténként a lányok mulatás és a szórakozás közben orsóval tekerték és fonták, amelyet duvaszkinak hívtak. Ez a duvaszki az orsón elfért fonalat jelentette. A legények eközben énekeltek, és különböző játékokat találtak ki, ilyen például a kúthajtás, a párizsd.

Kúthajtáskor a legény a törülközőt megbogozta, egy széket az ajtó mögé tett, és egy leány hátára csapott. Annak a lánynak az ajtó mögé kellett mennie, vagyis a kútba. A kútba hajtó legény megkérdezte a leányt, hogy melyik legényt hajtsa be a kútba, és amelyiket választotta, annak be kellett mennie a kútba. Egy ideig beszélgettek. Így felcserélve folytatódott a játék.

A kúthajtásnak mikor vége lett, kezdődött a párizsd, ami azt jelentette, hogy a kúthajtó legény a gázlámpát lecsavarta a legkisebb lángra, és a legényeket megkérdezte szerre, hogy melyik leány tetszett, azt vigye oda. Egy ideig beszélgettek, és a lámpa felhúzásakor lett vége a cukknak.

Készítette: Ladó Bernadett, György-Lőrincz Zsuzsa, Orbán Emőke, György-Lőrincz Melinda - VI. B osztály

DIÁKOLDAL

Farsang

Itt a farsang, itt a bál,
Itt van már február.
Míg még hó van, a korcsolya
Napról napra ki nem maradhat.

Akármerre nézek,
Gyerekek a jégen.
Közeleg a maszkabál,
Mit minden várva vár.

András Tünde V. B osztály

Farsang táján

Megkérdeztük szüleinket, nagyszüleinket, hogy mit csináltak farsang idején. Szüleink farsangi bálba jártak. A nagyszüleink elmesélték, hogy az asszonyok guzsalyasba jártak. Minden nap máshová mentek guzsalyasba, ahol egész délután kézimunkáztak, dolgoztak. Itt szóttek, fontak, köttek, varrtak, és közben énekelgettek. Amikor megéhesedtek, "disznókötséget", "pánkót"(fánkot) szolgált fel a házigazda, majd pálinkát ittak. Eközben a férfiak kártyáztak és vicceket mondtak.

Lázár Sarolta, Miklós Laura- V. A

Sporthírek

Iskolánkban január közepén teremlabdarúgó-bajnokságot rendeztek, ahol minden osztályt képviselt 6-6 gyermek. Külön rendeztek az 5-6.-osoknak, és külön a 7-8.-osoknak. A kisebbeknél a VI. B-ek nyertek 9 ponttal, a VI. A-sok 6 ponttal a másodikok, az V. B-ek 3 ponttal a harmadikok, az V. A-sok 0 ponttal a negyedikok lettek. A nagyobbaknál szoros küzdelemben végül a VIII. B-ek győztek 9 ponttal (21-6-os gólarány), a VII.-esek 9 ponttal (9-12-es gólarány) a másodikok, a VIII. A-sok 0 ponttal a harmadikok lettek.

Mag István, Lázár Szilárd, VII. osztály

Sport - mozaik

Az elmúlt másfél hónap sporttevékenységének a mozaikképét nagyon könnyű lenne összerakni. Néhány tucat elemből állna csupán, hisz többnyire a teremfoci uralkodott a tevékenységek között.

A heti, rendszeres, 1-2 alkalommal való edzés, mozgás kezdi meghozni a várva várt "termést". A sportolók meg a nézők örömmel fogyasztották, élvezték az érett vagy félig érett sikerek "gyümölcsét". Íme néhány eredmény azokról a labdarúgóturnákról, ahol részt vettek a focisaink:

* December közepén a Szentegyházán megrendezett "Beverly Kupán" az induló két lövétei csapat közül a Kaktusz csapatának sikerült elhódítani a kupát. A csoportmérkőzések után, az elődöntőben Brassó csapatát 5-3-ra, míg a döntőben Udvarhelyet verték meg 1-0-ra.

* Az Udvarhely Körzeti Bajnokságban szereplő csapatok számára 12-ik alkalommal megrendezett nagyméretű teremlabdarúgó-tornán, Udvarhelyen, kiemelkedő eredményt ért el az együttes.

Eredményeik: a csoportban 4 győzelem:

Lövete - Farcád II 5-1

Lövete - Oroszhegy 1-0

Lövete - Udvarhelyi Küküllő 4-1

Lövete - Zetelaka 3-1

- a legjobb 16 között: Lövete - Galambfalva 5-2

- az elődöntőben: Lövete - Betfalva 2-5

- a 3-4. helyért: Lövete - Farcád 4-1

A tornát végül Betfalva csapata nyerte. Csapatunk látványos, szép játékkal a III. helyen végzett. A legeredményesebb játékos, a gólkirály Fazakas Attila lett 11 góllal.

* A január elején Csíkszeredában rendezett tornán a néhány alapembert nélkülöz? csapat nem járt sok sikerrel, a 3 vereség mellé csupán 1 győzelmet szereztek:

Lövete - Csíkszeredai Amigo 1-5

Lövete - Csíkszeredai Fortuna 1-3

Lövete - Szentsimon 6-4

Lövete - Gyergyószentmiklós 2-3

A sok teremfoci között érdekes színfoltot jelentett a két megrendezett asztalitenisz- bajnokság. Az elsőt az iskolánk tornatermében szervezték a fiataljaink. A versenyre 19 személy nevezett be, akik csoportokba sorsolva mérköztek meg egymással, majd a továbbjutó 5 versenyző körmérkőzéseken döntötte el a végső sorrendet, amely így alakult:

1. Mihály Gábor, 2. id. Kolozsi László

3. Márton Gyula 4. Farkas Szilárd

5. Benedek László

A másodikat az Asszonybosszantó fogadóban rendezték. A 15 versenyző közül a nyertes az udvarhelyi Szabó Zsolt lett. A 2-3. helyen ifj. Kolozsi László és Márton Csaba végzett.

Más sportokkal, mozgásokkal tovább lehetne, kellene gazdagítani a meglehetősen szegényes sportéletet a községben. Gondoljunk csak a sízésre, korcsolyázásra, testedzésre, asztaliteniszre, sakkra..., amiket a téli időszakban lehetne gyakorolni, üzni.

Györgylőrincz Ernő

Eseménynaptár

Február-Böjtelő hava

- 2. - Gyertyaszentelő Boldogasszony
- 7. - 60 évesek kortárstalálkozója
- 11. - Betegek világnapja
- 14. - 50 évesek kortárstalálkozója
- 19. - Kövércsütörtök
- 21. - Nősemerbál
- 22. - Székelyruhás bál
- 24. - Húshagyókeddi farsangvégi ünnepek
- 25. - Hamvazószerda

Régi arcok sárgult fényképeken

azok a 60-as évek ...

ANYAKÖNYVI HÍREK

2008. december

- Születések száma: 3
GYÖRGY ARTUR
ANDRÁS SZABOLCS
ORBÁN ANNA-KATALIN
- Házasságkötések száma: -
- Őszinte részvétünket fejezzük ki a decemberben elhunyt lakosok hozzátartozóinak:

GYÖRGY ANDRÁS
BÁLINT JÓZSEF
PÉTER JÓZSEF
EGYED JÁNOS

Egyházköz- ségünk 2008-as statisztikai adatai:

Keresztelés: 39
-fiú 21
-leány 18
Elhalálozás: 53
-férfi 27
- nő 26
Házasságkötés: 19
Elsőáldozás: 34

LÖVÉTEI KIÁLTO

Megjelenik havonta, kiadja a

LÖVÉTEI KIÁLTO EGYESÜLET

Főszerkesztő: Mihály János, titkár: András Kinga, törde-
lés és szerkesztés: Mag István, korrektúra: Lázár Emilia
Munkatársak: András Magdolna, András Zsolt,
Györgylőrincz Ernő, Lázár Béla, Lázár Zoltán,
Miklós Emilia, Molnár Juliánna, Pál Erzsébet
Támogatók: Lövete Község Helyi Tanácsa, Lövete Köz-
birtokossága, Select Metleplast kft.

A szerkesztőség elérhetősége: Lövete Községi Könyvtár,
tel.: 0266-220806, e-mail: loveteikialto@freemail.hu